

การพัฒนาแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1*
THE DEVELOPEMENT OF ADMINISTRATION MODEL COLLABORATIVE NETWORKS
TO IMPROVE STUDENT COMPETENCY OF SCHOOLS UNDER NAKHON SI
THAMMARAT EDUCATION OFFICE SERVICE AREA 1

อรรถพล ส่งอัมพร*, ชุศักดิ์ เอกเพชร, วีระยุทธ ชาตะกาญจน์

Attapon Songamporn*, Chusak Ekapetch, Werayut Chatakan

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Educational Administration, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: chusakek@gmail.com

*Tel: 081-737-4414

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 2) พัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ 3) ตรวจสอบรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ การวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ จำนวน 3 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 172 คน ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และระยะที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครู จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน โดยแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น 0.857 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ มีความต้องการจำเป็น คือ 1) ด้านการปฏิบัติงานของเครือข่าย 2) ด้านที่การกำหนดวิสัยทัศน์ และ 3) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย กระบวนการทำงานของเครือข่ายมีความต้องการจำเป็น คือ 1) ด้านการเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน 2) ด้านการดำเนินงานและกำกับติดตาม และ 3) ด้านการปรับปรุงและรายงานผล การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนมีความต้องการจำเป็น คือ 1) ด้านความสามารถในการสื่อสาร 2) ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และ 3) ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 2) ผลการพัฒนารูปแบบ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบ คือ หลักการแนวคิดของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ การประเมินผลรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จ 3) ผลการตรวจสอบรูปแบบ พบว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, เครือข่ายความร่วมมือ, การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

Abstract

This research aimed to 1) Study the current state, desired state, and necessary needs of managing collaborative networks for student competency development; 2) Develop a model for managing collaborative networks; and 3) Verify the model. The research employed a multi-phase mixed-methods approach in three phases: Phase 1 involved studying the current state, desired state, and necessary needs, with a sample of 172 administrators and heads of academic departments; Phase 2 involved developing the model through an expert-based seminar with 9 participants; and Phase 3 involved verifying the model, with 9 participants including school administrators, supervisors, and teachers. The research instruments included questionnaires, interviews, and evaluation forms. The questionnaire had a reliability coefficient of 0.857. Statistical analysis included percentages, means, and standard deviations. The results showed that: 1) The study of the current state, desired state, and necessary needs of managing collaborative networks revealed necessary needs in: 1) Network operational aspects; 2) Defining the network's vision; and 3) Network objectives and goals. The necessary needs for the network's work processes included: 1) Preparation and planning; 2) Implementation and monitoring; and 3) Improvement and reporting of results. The development of learners' competencies requires three essential aspects: 1) Communication skills, 2) Moral and ethical values, and 3) Technological skills. 2) The results of the model development revealed that the model's components include its principles and concepts, objectives, process, evaluation, and conditions for success. 3) The results of the model verification showed that it was highly accurate, appropriate, feasible, and applicable.

Keywords: Administration Model, Collaborative Networks, Student Competency Development

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ระบุว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นระยะเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ โดยต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ รัฐต้องดูแลและพัฒนาเด็กเล็กให้เหมาะสมกับวัยในด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยส่งเสริมให้ท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ รัฐยังต้องจัดการให้ประชาชนสามารถได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และกระตุ้นความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ในการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 8 กล่าวว่าหลักของการจัดการศึกษาต้องเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนเปิดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระ กระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 9 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักความเอกภาพในการกำหนดนโยบาย พร้อมกับการมีความหลากหลายในการปฏิบัติ โดยต้องกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาช่วยในการจัดการศึกษา ซึ่งรวมถึง

การมีส่วนร่วมจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2542)

หลักการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มีความสอดคล้องกับแนวคิด “All for Education” ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคมในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพสำหรับประชาชนทุกคน โดยการมีส่วนร่วมนี้เป็นพันธกิจที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากสังคมทุกภาคส่วน เนื่องจากการจัดการศึกษาต้องการทรัพยากรจำนวนมากเพื่อครอบคลุมทุกช่วงวัย ทุกระดับการศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย พร้อมด้วยการใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของแต่ละบุคคล รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น รัฐจึงต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ โดยทุกภาคส่วนจะได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งในด้านการเสนอแนะ การกำกับติดตาม และการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวว่า การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถือเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่ช่วยผลักดันให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืนก้าวหน้าให้แก่ประเทศ รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของชาติ และเยาวชนได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง มุ่งพัฒนาทักษะชีวิตที่จำดำรงชีวิต ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งทางร่างกายและสังคม โดยเฉพาะการเสริมสร้างความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน (Hard Skills) ทักษะทางด้านอารมณ์และสังคม (Soft Skills) และทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนการสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จากประสบการณ์ที่หลากหลาย ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในยุควิถีใหม่ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ของเด็ก และเยาวชนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล รวมถึงพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อยกระดับคนไทยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการประสานการระดมทรัพยากรในด้านต่าง ๆ รวมถึงทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ๆ อีกทั้งยังมีหน้าที่ในการประสานการปฏิบัติ ราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและมีคุณภาพสูงสุด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1, 2566) ซึ่งในปัจจุบันได้รับความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ แต่การจัดการศึกษายังขาดคุณภาพและมาตรฐาน ในทุกระดับ คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ คนไทยได้รับโอกาสทาง การศึกษาสูงขึ้น โดยมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อพิจารณา คะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O - NET) พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำในทุกกลุ่มสาระและผลคะแนนจาก การทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) อยู่ในระดับต่ำกว่าอีกหลายประเทศที่มีระดับ การพัฒนาใกล้เคียงกัน ปัญหาเหล่านี้เกิดจากข้อจำกัดเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอน ที่เน้นการสอน เนื้อหาสาระและความจำมากกว่าการพัฒนาทักษะและสมรรถนะ ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ ปัจจัย สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและครูที่มีคุณภาพยังกระจายไม่ทั่วถึง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากผลการประเมินการศึกษาไทยต้องเร่งพัฒนาการศึกษาในทุกกระดับ โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและสร้างสภาพการณ์เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยยึดหลักการสร้างเครือข่ายให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมทางการศึกษา ในทุกระดับได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและสร้างสภาพแวดล้อมให้อื้อต่อความสำเร็จ จึงทำให้เกิดพลังอำนาจพัฒนาสถานศึกษาที่เข้มแข็ง อันจะเป็นรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนภายใต้ความเอื้ออาทรต่อกันและกันทำให้เกิดภาพแห่งการจดจำที่แสดงถึงการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ทำให้รัฐไม่สามารถจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างเพียงพอ และทั่วถึงทุกสถานศึกษา ซึ่งพบว่า หนึ่งในแนวทางที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในหลายสถานศึกษาภายใต้ข้อจำกัดด้านต่าง ๆ คือ การส่งเสริม สนับสนุน และดึงดูดให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชน ชุมชน องค์กรทางศาสนา ผู้ปกครอง ครูเกษียณอายุราชการแล้ว ศิษย์เก่า และ นักเรียน สถานศึกษาสามารถดึงดูดให้ส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะสามารถลดผลกระทบที่เกิดจากการขาดแคลนทรัพยากรในต่าง ๆ รวมทั้งยังสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้นอีกด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

ดังนั้น จากสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบและมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาโดยตรงจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ (Multi-Phase Mixed-Methods Research) ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบ่งระยะของการดำเนินการวิจัย ออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน โดยขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ขั้นที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ขั้นที่ 3 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ (Index of

Item-objective Congruence; IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 172 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายจากตารางเครื่องชี้และมอร์แกน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อนำมาพิจารณาหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เพื่อนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การยกร่างร่างรูปแบบ ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ โดยสัมมนาผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) ขั้นที่ 3 ประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ

ระยะที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ตรวจสอบความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบโดยการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และครู (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ขั้นที่ 2 ประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และประเมินคู่มือการใช้รูปแบบ

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะคุณภาพผู้เรียน

1.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่การกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.68) รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติงานของเครือข่าย ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.71) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.65) และด้านการพัฒนาสมาชิกของเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.68)

1.2 ผลจากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่การกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.63) รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติงานของเครือข่าย ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.63) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.65) และด้านการพัฒนาสมาชิกของเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.63)

1.3 ผลจากการศึกษาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมคือ ($PNI_{\text{modified}} = 0.27$) ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติงานของเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.31$) รองลงมา คือ ด้านที่การกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย ($PNI_{\text{modified}} = 0.27$) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ($PNI_{\text{modified}} = 0.26$) และด้านการพัฒนาสมาชิกของเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.25$)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษา

การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI
	χ̄	S.D.	แปลผล	χ̄	S.D.	แปลผล	
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย	3.60	0.68	มาก	4.56	0.63	มากที่สุด	0.27
2. การปฏิบัติงานของเครือข่าย	3.39	0.61	ปานกลาง	4.56	0.63	มากที่สุด	0.31
3. การมีส่วนร่วมของสมาชิก	3.38	0.63	ปานกลาง	4.55	0.65	มากที่สุด	0.26
4. การพัฒนาสมาชิกของเครือข่าย	3.88	0.61	ปานกลาง	4.53	0.63	มากที่สุด	0.25
โดยรวม	3.44	0.63	ปานกลาง	4.55	0.64	มากที่สุด	0.27

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษา ผลจากการศึกษาเอกสาร การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 5 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย 2) การปฏิบัติงานของเครือข่าย 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิก 4) การพัฒนาสมาชิกของเครือข่าย ขอบข่ายองค์ประกอบกระบวนการทำงานของเครือข่ายความร่วมมือ จำนวน 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบ คือ 1) การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน 2) การดำเนินงานและกำกับติดตาม 3) การตรวจสอบและสะท้อนผลการดำเนินงาน และ 4) การปรับปรุงและรายงานผล ขอบข่ายองค์ประกอบสมรรถนะผู้เรียน 5 องค์ประกอบ ที่สอดคล้องกัน ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต การทำงาน และอาชีพ 4) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และ 5) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และองค์ประกอบของรูปแบบจำนวน 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการแนวคิดของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการของรูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ผลการตรวจความเหมาะสมของการพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ความถูกต้อง (Accuracy Standard) ความเหมาะสม (Propriety Standard) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) และการนำไปใช้ประโยชน์ (Utility Standards) พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์

ลำดับ	รายการ	χ̄	S.D.	แปลผล
1	ความถูกต้อง (Accuracy Standard)	4.98	0.06	มากที่สุด
2	ความเหมาะสม (Propriety Standard)	4.97	0.08	มากที่สุด
3	ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)	4.93	0.21	มากที่สุด
4	การนำไปใช้ประโยชน์ (Utility Standards)	4.96	0.11	มากที่สุด
	โดยรวม	4.96	0.12	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในพัฒนาสมรรถนะคุณภาพผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมากที่สุด การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การกำหนดเป้าหมายร่วมกันของเครือข่ายในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนที่ชัดเจนและวัดผลได้ อาจยังไม่เข้มแข็งพอกระบวนการบริหารจัดการ เช่น การวางแผนร่วมกัน การจัดสรรทรัพยากร การสื่อสารที่เป็นระบบ และการติดตามประเมินผล ยังไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ผู้นำในการประสานงานและจูงใจอาจเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ทำให้เครือข่ายดำเนินการได้เพียงระดับกลาง การดำเนินงานอาจอยู่ในลักษณะ กิจกรรมตามวาระมากกว่าความร่วมมืออย่างยั่งยืนและเป็นกิจวัตรทำให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นไม่ต่อเนื่องและไม่ฝังรากลึกในวัฒนธรรมองค์กร ส่งผลให้ค่าสภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับมากที่สุด และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.27 ซึ่งถือว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา สอดคล้องกับ กริช ธีรางศู ผลจากการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมทุกองค์ประกอบและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง (กริช ธีรางศู, 2563) สอดคล้องกับ กัญญาณัฐ บุตรแสนโคตร ผลจากการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการสร้างเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (กัญญาณัฐ บุตรแสนโคตร, 2565)

1.2 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของกระบวนการทำงานของเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของกระบวนการทำงานของเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับมากที่สุด การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ขาดการวางแผนปฏิบัติการร่วมกันที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษรโดยเฉพาะการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน การดำเนินการและการประสานงานอาจยังไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความล่าช้า ช้าซ้อน หรือขาดความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมร่วม ขาดระบบการติดตามประเมินผล ที่เป็นมาตรฐานและสม่ำเสมอเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า และผลกระทบต่อสมรรถนะผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม อาจรวมไปถึงเครือข่ายยังไม่มีกลไกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือการใช้ข้อมูลผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการทำงานร่วมกัน ส่งผลให้ค่าสภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับมากที่สุด และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของกระบวนการทำงานของเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.36 ซึ่งถือว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา สอดคล้องกับ เรวัช ศรีแสงอ่อน ผลจากการศึกษา พบว่า สภาพและแนวการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (เรวัช ศรีแสงอ่อน, 2562)

1.3 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ระดับมากที่สุดการที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการออกแบบการเรียนรู้อาจยังขาดทักษะหรือแรงจูงใจในการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หรือโครงการ (Project-Based Learning) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและสร้างสมรรถนะอย่างแท้จริง ความร่วมมือจากอาจยังไม่ถูกนำมาใช้อย่างเต็มที่ในการจัด แหล่งเรียนรู้ และประสบการณ์ตรง ที่จะช่วยเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้หลากหลายและเข้ากับบริบทท้องถิ่น และบุคลากรอาจยังขาดการพัฒนาสมรรถนะครูในด้านการวัดและประเมินผลสมรรถนะที่ซับซ้อนทำให้ไม่สามารถประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม ส่งผลให้ค่าสภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับมากที่สุด และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.36 ซึ่งถือว่ามีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสอดคล้องกับ Christopher, C. ผลจากการศึกษา พบว่า เครือข่ายโรงเรียนเปิดโอกาสให้เกิดการแบ่งปันทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร นวัตกรรมการสอน หรือแม้กระทั่งบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ทำให้แต่ละโรงเรียนสามารถเข้าถึงสิ่งที่ไม่สามารถจัดหาได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพของครูผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมร่วมกัน และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มพูนขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยรวม (Christopher, C., 2013)

2. ผลการพัฒนา รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีองค์ประกอบของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ 4 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย 2) การปฏิบัติงานของเครือข่าย 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิก 4) การพัฒนาสมาชิกของเครือข่าย ขอบข่ายองค์ประกอบกระบวนการทำงานของเครือข่ายความร่วมมือ จำนวน 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบ คือ 1) การเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน 2) การดำเนินงานและกำกับติดตาม 3) การตรวจสอบและสะท้อนผลการดำเนินงาน และ 4) การปรับปรุงและรายงานผล ขอบข่ายองค์ประกอบสมรรถนะผู้เรียน 5 องค์ประกอบ ที่สอดคล้องกัน ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต การทำงาน และอาชีพ 4) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และ 5) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และองค์ประกอบของรูปแบบ จำนวน 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการแนวคิดของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการของรูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยสามารถพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 สอดคล้องกับ สุรเดช รอดจินดา ผลจากการศึกษา พบว่า 1) รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย กระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนการสร้างเครือข่าย ได้แก่ การระบุเป้าหมาย การสร้างพันธสัญญาร่วมกัน 2) การจัดองค์กรเครือข่ายความร่วมมือ 3) การดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และการนิเทศการศึกษา และ 4) การประเมินผลเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ การประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือ ส่วนองค์ประกอบของ เครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การสนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การมีภาวะผู้นำทางวิชาการ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย การสื่อสาร การวัดและประเมินผล และการวิจัยคุณภาพการศึกษา (สุรเดช รอดจินดา และคณะ, 2560) สอดคล้องกับ กริช ธีรางศุ

ผลจากการศึกษา พบว่า องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน และ 4) ด้านการบริหารจัดการเครือข่าย สอดคล้องกับ ประพัทธ์ รัตนอรุณ ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านลักษณะของเครือข่าย 2) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 3) ด้านกระบวนการดำเนินงานของเครือข่าย 4) ด้านการบริหารเครือข่าย และ 5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์วัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย (กรีซ อีรางศุ, 2563)

3. ผลการตรวจความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ สอดคล้องกับ กรีซ อีรางศุ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 กาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด (กรีซ อีรางศุ, 2563) สอดคล้องกับ อนันต์ มีพจนา ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (อนันต์ มีพจนา, 2565) สอดคล้องกับ ประพัทธ์ รัตนอรุณ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินการบริหารจัดการโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ประพัทธ์ รัตนอรุณ, 2565) สอดคล้องกับ ชญาภาญจ์ ศรีเนตร ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนางานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ชญาภาญจ์ ศรีเนตร, 2565) สอดคล้องกับ กัญญาณัฐ บุตรแสนโคตร ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินการพัฒนาแนวทางการสร้างเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (กัญญาณัฐ บุตรแสนโคตร, 2565) สอดคล้องกับ ชณอนงค์ ชูรา ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ชณอนงค์ ชูรา, 2566)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและการพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน พบว่า โดยรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในระดับกลาง แต่สภาพที่พึงประสงค์ในทุกด้านมีค่าสูง โดยมีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอย่างมีความจำเป็นในหลายด้าน เช่น การใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการคิด และทักษะชีวิต 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนถูกสร้างขึ้น โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของเครือข่าย การมีส่วนร่วมของสมาชิก การพัฒนาสมาชิก และกระบวนการทำงานร่วมกันที่ประกอบไปด้วยการวางแผน การติดตาม และการประเมินผล 3) การตรวจสอบรูปแบบ การบริหารเครือข่ายที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ได้ข้อเสนอแนะ 3 ประการ ดังนี้ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ควรพิจารณาใช้รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือที่พัฒนาขึ้นนี้เพื่อให้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายสำหรับสถานศึกษาในสังกัดดำเนินการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ควรกำหนดแนวทางในการดำเนินการจัดตั้งเครือข่าย การส่งเสริม สนับสนุน ให้มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายและสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่บูรณาการ

ร่วมกันเพื่อเสริมสร้างให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 3) ควรประสานเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเขตพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติงาน ของเครือข่ายที่จะมุ่งให้งานประสบความสำเร็จ ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมการขับเคลื่อนเครือข่ายความร่วมมือ สร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกัน และเป้าหมายของเครือข่าย ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนด้านนโยบาย ทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติงานของเครือข่าย 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาเครือข่าย 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตั้งเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานด้านความร่วมมือโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการบริหารเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). แนวทางการบริหารจัดการ เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2566). การศึกษาไทยในโลกยุคเปลี่ยนผ่าน. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- กรีช อีรางศุ. (2563). แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 กาฬสินธุ์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 15(2), 20-30.
- กัญญาณัฐ บุตรแสนโคตร. (2565). การพัฒนาแนวทางการสร้างเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 7(2), 290-303.
- ชญากาญจ จีเนตร. (2565). รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนางานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 11(4), 1621-1634.
- ประพัทธ์ รัตนอรุณ. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 13 (6 เมษายน 2560).
- เรวัช ศรีแสงอ่อน. (2562). การบริหารจัดการเรียนรู้แบบบล็อกคอร์ส (Block Course) วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี. วารสารวิจัยและนวัตกรรม สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร, 4(1), 28-43.
- ชนอนงค์ ชูรา. (2566). รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุสิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. (2566). รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. นครศรีธรรมราช: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2542). คู่มือการพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2564). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สุรเดช รอดจินดา และคณะ. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคเหนือตอนบน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เวริเดียน มหาวิทยาลัยศิลปากร, 12(1), 1020-1042.
- อนันต์ มีพจนา. (2565). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. ใน รายงานการวิจัย. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- Christopher, C. (2013). Does school-to-school collaboration promote school improvement? A study of the impact of school federations on student outcomes. *An International Journal of Research, Policy and Practice*, 25(3), 351-393.